

PRIJEDLOG ZAKONA O OPĆOJ SIGURNOSTI PROIZVODA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o općoj sigurnosti proizvoda sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske.

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM I POSLJEDICE KOJE ĆE PROISTEĆI NJEGOVI DONOŠENJEM

Ocjena stanja

Sigurnost proizvoda pitanje je od iznimne važnosti kako u državama članicama Europske unije, tako i u Republici Hrvatskoj. Politika zaštite potrošača kao krajnjih korisnika proizvoda bitna je za uspostavu i funkcioniranje zajedničkog tržišta.

Mjere vezane uz sigurnost proizvoda, u poglavlju 28. Zaštita potrošača i zdravlja pravne stečevina Europske unije odnose se na Direktivu o općoj sigurnosti proizvoda (2001/95/EZ), dvije direktive o odgovornosti za neispravan proizvod (85/374/EEZ i 1999/34/EZ), te Direktivu (87/357/EEZ) koja se odnosi na proizvode koji, zbog toga što nisu onakvi kakvima se prikazuju, ugrožavaju zdravlje ili sigurnost potrošača (opasne imitacije).

Direktive koje se odnose na odgovornost za neispravan proizvod (85/374/EEZ i 1999/34/EZ) implementirane su u hrvatsko zakonodavstvo Zakonom o obveznom odnosima.

Direktiva o općoj sigurnosti proizvoda (2001/95/EZ) je većim dijelom prenesena u hrvatsko zakonodavstvo Zakonom o općoj sigurnosti proizvoda koji je donesen u listopadu 2003. godine.

Iako su izmjenama i dopunama Zakona o općoj sigurnosti proizvoda iz listopada 2007. godine, odredbe Direktive o općoj sigurnosti proizvoda i Direktive o opasnim imitacijama prenesene u hrvatsko zakonodavstvo čime je ostvarena visoka razina zaštite potrošača, služeći se stručnom pomoći stranih konzultanata iz CARDS projekta, te predstavnika Europske komisije, identificirana su područja koja bi trebalo dodatno uskladiti s Direktivom o općoj sigurnosti proizvoda kako bi se ostvarila još bolja pravna uređenost u ovom području i osigurala djelotvorna provedba.

Naime, ukazala se potreba za jasnijim definiranjem situacija kada se na tržištu pojavi nesiguran proizvod, budući da je od iznimne važnosti u takvim situacijama

pravodobno informirati javnost o pojavi nesigurnog proizvoda na tržištu, poglavito stoga što proizvod može biti namijenjen kategoriji potrošača (osobito djece i starijih osoba) koji bi mogli biti naročito osjetljivi na rizike koji se odnose određeni proizvod.

Važećim zakonom nisu u potpunosti uređene situacije kada se na tržištu pojavi ili nalazi nesiguran proizvod, a koje zahtijevaju brzu intervenciju nadležnih tijela. Slijedom toga, bilo je nužno jasno odrediti načine postupanja sudionika na tržištu, i to proizvođača, distributera kao i nadležnih tijela za provedbu propisa o općoj sigurnosti proizvoda.

Isto tako, uređeno je da nadzor nad važećim Zakonom vrše nadležne inspekcije svaka u okviru svojeg djelokruga rada, a što je u primjeni dovelo do preklapanja nadležnosti pojedinih inspekcija. Stoga je potrebno odrediti jedno nadležno tijelo za nadzor nad provedbom zakona, koje će imati ovlasti poduzimanja odgovarajućih mjera koje se odnose na sigurnost proizvoda na tržištu.

Također je bilo potrebno obvezati nadležno tijelo za nadzor opće sigurnosti proizvoda na donošenje godišnjih programa nadzora pojedinih kategorija proizvoda ili rizika.

Time se osigurava učinkovitost nadzora tržišta kao i druge aktivnosti koje omogućavaju dostupnost informacija javnosti i zainteresiranim stranama o sigurnosti proizvoda.

U cilju unapređenja suradnje proizvođača i distributera s tijelima nadležnim za opću sigurnost proizvoda u djelovanjima pri sprječavanju rizika kod pojedinih proizvoda, potrebno je odrediti uvjete i način samoinicijativnog pružanja informacija od strane proizvođača i distributera o gore navedenim proizvodima, kako bi se osiguralo njihovo dragovoljno djelovanje, te podupiranje stvaranja pravila dobre prakse u određenim sektorima sigurnosti proizvoda s ciljem stavljanja sigurnih proizvoda na tržište.

Stoga se radi osiguravanja visoke razine sigurnosti proizvoda na tržištu Republike Hrvatske kao i potpunog usklađivanja hrvatskog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije iz ovog područja, te jasnoće propisa i lakše buduće primjene, umjesto ponovnih izmjena i dopuna predlaže donošenje novog Zakona o općoj sigurnosti proizvoda.

Pitanja koja se uređuju ovim Zakonom

Ovim se Zakonom trebaju urediti slijedeća pitanja:

- Opća sigurnost proizvoda koji se stavljaju na tržište
- Pojmovi koji se upotrebljavaju u Zakonu
- Opći sigurnosni zahtjevi i kriteriji ocjenjivanja sukladnosti proizvoda

- Obveze proizvođača i distributera prilikom stavljanja proizvoda na tržište
- Informiranje javnosti
- Poticanje dragovoljnih mjera
- Sustav brze razmjene obavijesti
- Nadzor nad tržištem
- Podnošenje prigovora na sigurnost proizvoda
- Prekršajne odredbe
- Prijelazne i završne odredbe

Posljedice koje će prosteći donošenjem ovog Zakona

Ovim će se Zakonom detaljnije urediti sigurnost proizvoda kako bi se osiguralo da se na tržištu nude samo sigurni proizvodi i da potrošači mogu raspolagati svim bitnim informacijama koje se odnose na njihovu sigurnost.

Proizvodi koji se nude na tržištu moraju odgovarati sigurnosnim normama, a potrošačima treba omogućiti potpune informacije koje su potrebne za dobar odabir istih.

Uređivanje sigurnosti proizvoda na tržištu na ovakav način osigurat će visoku razinu zaštite potrošača i slobodan protok potrošačkih roba.

Ovaj će se Zakon primjenjivati na one proizvode na tržištu čije područje sigurnosti nije uređeno posebnim propisom i u slučajevima kada rizici, odnosno vrste rizika koje bi proizvod mogao predstavljati u odnosu na potrošače nisu uređeni posebnim propisom.

Isto tako, Zakon posebnu pozornost daje pravu javnosti da bude obaviještena o opasnim proizvodima, te sadržava odredbe kojima nadležna tijela omogućuju potrošačima pristup informacijama o postojanju opasnih proizvoda na tržištu.

Da bi bila zajamčena sigurnost proizvoda, ovim se Zakonom preciznije uređuju obveze proizvođača i distributera.

Proizvođači se obvezuju stavljati na tržište samo sigurne proizvode, kao i obavijestiti potrošače o uputama za uporabu i drugim potrebnim obavijestima, kako bi potrošači mogli ocijeniti rizike svojstvene proizvodu.

Nadalje, proizvođači se obvezuju poduzeti mjere koje omogućuju pravodobno obavješćivanje o opasnostima koje ti proizvodi mogu predstavljati te poduzimati odgovarajuće mjere, po potrebi i povlačenje proizvoda s tržišta ili povrat proizvoda od potrošača, a sve u cilju izbjegavanja rizika.

Distributeri se obvezuju da će postupati s dužnom profesionalnom pažnjom i u skladu s propisanim sigurnosnim uvjetima, a osobito u slučajevima ne isporučivanja proizvoda za koje znaju ili za koje bi trebali znati da ne udovoljuju ovim uvjetima.

U slučaju da proizvođači i distributeri znaju ili bi trebali znati kakvu opasnost za potrošače predstavljaju proizvodi koje su stavili na tržište, dužni su o tome odmah izvijestiti nadležno tijelo koje provode nadzor nad tržištem navodeći pri tome što su poduzeli kako bi se spriječio rizik za potrošača.

Naročito će se proizvođači i distributeri poticati na dragovoljna djelovanja, te stvaranje pravila dobre prakse u određenim sektorima sigurnosti proizvoda, čime bi se nastojalo izbjeći korištenje represivnih mjera od strane nadležnog tijela, a koje se posljedično mogu negativno odraziti na poslovanje gospodarskih subjekata. Očekivani pozitivni učinci provođenja ovakve politike sigurnosti proizvoda u velikoj mjeri će povećati razinu opće sigurnosti proizvoda na tržištu.

U cilju osiguranja visoke razina zaštite zdravlja i sigurnosti potrošača, izmijenjeni su i dopunjeni kriteriji prema kojima će se proizvod smatrati sigurnim ukoliko ispunjava zdravstvene i sigurnosne zahtjeve koje proizvod mora zadovoljavati kako bi mogao biti stavljen na tržište.

Kako bi se osigurao što učinkovitiji nadzor nad provedbom ovog propisa, odnosno kako bi se osiguralo da proizvođači i distributeri ispunjavaju svoje obveze koje se odnose na sigurnost proizvoda, ovim je Zakonom Državni inspektorat određen kao nadležno tijelo odgovorno za nadzor sigurnosti proizvoda na tržištu, koji će imati ovlasti poduzimanja odgovarajućih mjera kao i primjenu odgovarajućih hitnih mjera u slučajevima kada proizvodi predstavljaju ozbiljan rizik.

Nadalje, Državni inspektorat kao nadležno tijelo za nadzor tržišta u pogledu opće sigurnosti proizvod dužno je donositi godišnje programe nadzora pojedinih kategorija proizvoda ili rizika, pratiti i ažurirati znanstvena i tehnička znanja glede sigurnosti proizvoda, te redovito provjeravati i procijeniti funkcioniranje sustava nadzora i njegovu učinkovitost, te na taj način osigurati visoku razinu zaštite zdravlja i sigurnosti potrošača.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Sredstva potrebna za provedbu ovoga Zakona u 2009. godini u iznosu od 250.000,00 kuna osigurana su u Državnom proračunu Republike Hrvatske na pozicijama Državnog inspektorata.

IV. RAZLOZI DONOŠENJA ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Odredbama članaka 161. Poslovnika Hrvatskog Sabora (Narodne novine, br. 71/2000, 129/2000, 117/2001, 41/2002, 91/2003, 58/2004, 39/2008, 86/2008) propisano je da se po hitnom postupku donose se zakoni koji se usklađuju s propisima Europske unije ako to zatraži predlagatelj. Imajući u vidu da ovaj Prijedlog zakona o općoj sigurnosti proizvoda predstavlja dodatno usklađivanje zakonodavstva Republike Hrvatske s zakonodavstvom Europske unije, predlaže se njegovo donošenje po hitnom postupku.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O OPĆOJ SIGURNOSTI PROIZVODA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(1) Ovim Zakonom propisuju se opći sigurnosni zahtjevi za proizvode, obveze proizvođača i distributera, informiranje javnosti, poticanje dragovoljnih mjera te nadzor nad ispunjavanjem propisanih zahtjeva.

(2) Svrha ovoga Zakona je osigurati da se na tržište stavljaju samo sigurni proizvodi.

Članak 2.

(1) Ovaj se Zakon primjenjuje na sve proizvode koji se u smislu ovoga Zakona smatraju proizvodima.

(2) Odredbe ovoga Zakona primjenjuju se kad poseban propis ne uređuje područje sigurnosti određenoga proizvoda.

(3) Ako poseban propis uređuje područje sigurnosti određenog proizvoda, ovaj se Zakon primjenjuje samo na aspekte i rizike, odnosno vrste rizika za taj proizvod, koji nisu uređeni tim posebnim propisom.

Članak 3.

Ovaj se Zakon ne primjenjuje na rabljene proizvode koji se isporučuju kao antikviteti ili na proizvode koji moraju biti popravljani ili prerađeni prije njihove uporabe, pod uvjetom da dobavljač o tome jasno obavijesti osobu kojoj je proizvod isporučen.

Članak 4.

Pojmovi koji se upotrebljavaju u smislu odredaba ovoga Zakona imaju sljedeće značenje:

1. „*Proizvod*“ označava bilo koji proizvod, uključujući i proizvod u okviru pružanja usluga, koji je namijenjen potrošačima ili koji bi u razumno predvidljivim uvjetima potrošači mogli upotrijebiti, čak i ako im nije namijenjen, te koji je isporučen ili dostupan, uz plaćanje ili besplatno, u okviru neke trgovačke djelatnosti, bez obzira na to je li nov, rabljen ili prerađen.

2. „*Sigurni proizvod*“ označava bilo koji proizvod koji u normalnim ili razumno predvidljivim uvjetima uporabe, uključujući trajanje i po potrebi stavljanje u uporabu, zahtjeve za ugradbu i održavanje, ne predstavlja nikakav rizik ili samo najmanji rizik spojiv s uporabom proizvoda te koji se smatra prihvatljivim i sukladnim s visokom razinom zaštite sigurnosti i zdravlja ljudi, posebno uzimajući u obzir sljedeće elemente:

– značajke proizvoda, osobito njegov sastav, pakiranje, upute za sklapanje te po potrebi ugradbu i održavanje,

– utjecaj nekoga proizvoda na druge proizvode u slučaju kad se razumno može predvidjeti da će se on upotrebljavati s drugim proizvodima,

– predstavljanje proizvoda, njegovo označavanje, upozorenja i upute za njegovu uporabu i uklanjanje i sve druge oznake ili obavijesti koje se odnose na taj proizvod,

– kategorije potrošača koji su izloženi riziku kad upotrebljavaju određeni proizvod, osobito djeca i starije osobe.

Mogućnost postizanja više razine sigurnosti ili dostupnost drugih proizvoda koji predstavljaju manji rizik ne čini dovoljan razlog da se neki proizvod smatra opasnim.

3. „*Opasan proizvod*“ je svaki proizvod koji nije sukladan s definicijom iz točke 2. stavka 1. ovoga članka.

4. „*Ozbiljan rizik*“ označava svaki rizik koji zahtijeva brzo djelovanje nadležnog tijela, uključujući i rizik čije posljedice nisu trenutačne.

5. „*Proizvođačem*“ se smatra:

– proizvođač proizvoda čije je sjedište u Republici Hrvatskoj i svaka druga pravna ili fizička osoba koja se predstavlja kao proizvođač stavljanjem na proizvod svojega imena, svojega zaštitnog znaka ili kojega drugoga razlikovnog znaka, ili onaj koji prerađuje proizvod,

– ovlaštenu zastupnik ili predstavnik proizvođača kad proizvođač nema sjedište u Republici Hrvatskoj ili uvoznik proizvoda kad proizvođač nema predstavnika ili ovlaštenog zastupnika kojem je sjedište u Republici Hrvatskoj,

– svaka druga pravna ili fizička osoba u opskrbnom lancu, u mjeri u kojoj njezine djelatnosti mogu utjecati na sigurnosne značajke proizvoda,

– proizvođač proizvoda čije je sjedište u državi članici Europske unije i svaka druga pravna ili fizička osoba koja se predstavlja kao proizvođač stavljanjem na proizvod svojega imena, svojega zaštitnog znaka ili kojega drugoga razlikovnog znaka, ili onaj koji prerađuje proizvod,

– ovlaštenu zastupnik ili predstavnik proizvođača kad proizvođač nema sjedište u nekoj državi članici Europske unije ili uvoznik proizvoda kad proizvođač nema predstavnika ili ovlaštenog zastupnika kojemu je sjedište u nekoj državi članici Europske unije.

6. „*Distributer*“ označava svaku pravnu ili fizičku osobu koja sudjeluje u opskrbnom lancu čija djelatnost ne utječe na sigurnosne značajke proizvoda.

7. „*Povrat proizvoda od potrošača*“ označava svaku trajnu ili privremenu mjeru usmjerenu na vraćanje opasnoga proizvoda kojega je proizvođač ili distributer već isporučio potrošaču ili ga učinio dostupnim potrošaču.

8. „*Povlačenje proizvoda*“ označava svaku mjeru kojoj je cilj spriječiti distribuciju, izlaganje ili nuđenje opasnoga proizvoda“,

9. „*Opasna imitacija*“ je proizvod zavaravajućeg izgleda, koji nije hrana, a ima oblik, miris, boju, vanjski izgled, ambalažu, oznake, obujam ili veličinu koji potrošača, posebice djecu, dovodi u zabunu da ga zamijeni za hranu i zbog toga

ga stavlja u usta ili proguta, što može predstavljati opasnost i uzrokovati, primjerice gušenje, trovanje te perforiranje ili opstrukciju probavnog trakta.

10. *Europska norma* je norma dostupna javnosti koju je prihvatila koja europska normirna organizacija.

11. *Hrvatska norma* je norma dostupna javnosti koju je prihvatilo hrvatsko nacionalno normirno tijelo.

II. OPĆI SIGURNOSNI ZAHTJEVI ZA PROIZVODE

Članak 5.

(1) Proizvođač je obvezan stavljati na tržište samo sigurne proizvode.

(2) U smislu stavka 1. ovoga članka proizvod se smatra sigurnim kada je, ako ne postoje posebna pravila Europske zajednice o sigurnosti tog proizvoda, sukladan posebnim propisima koji su u skladu s Ugovorom o Europskoj zajednici, a posebno njegovim člancima 28. i 30. i koji utvrđuju zdravstvene i sigurnosne zahtjeve koje proizvod mora zadovoljavati da bi bio stavljen na tržište.

(3) U smislu stavka 1. ovoga članka ako nema odgovarajućih tehničkih propisa, pretpostavlja se da je proizvod siguran s obzirom na rizike i kategorije rizika obuhvaćene odgovarajućim hrvatskim normama kad je sukladan hrvatskim normama koje su prihvaćene europske norme, čiji je popis objavljen u Narodnim novinama.

(4) Ako nema pravila odnosno normi iz stavaka 2. i 3. ovoga članka, sukladnost proizvoda s općim sigurnosnim zahtjevima ocjenjuje se na osnovi sljedećih elemenata, kada oni postoje:

1. hrvatske norme kojima su prihvaćene odgovarajuće europske norme različite od onih navedenih u stavku 3. ovoga članka,

2. ostale hrvatske norme,

3. preporuke Europske komisije koje daju upute za ocjenu sigurnosti proizvoda,

4. pravila dobre prakse u području sigurnosti proizvoda koja su na snazi u dotičnom sektoru,

5. trenutačna razina znanosti i tehnike,

6. razina sigurnosti koju potrošači objektivno očekuju.

(5) Zabranjeno je proizvoditi, uvoziti, izvoziti, oglašavati ili stavljati na tržište proizvode iz članka 4. točka 3. i točka 9. ovoga Zakona.

(6) Čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove opće sigurnost proizvoda u suradnji s hrvatskim nacionalnim normirnim tijelom objavit će, i po potrebi ažurirati, u Narodnim novinama, popis oznaka hrvatskih normi iz stavka 3. ovoga članka.

Članak 6.

(1) Nadležno tijelo iz članka 11. ovoga Zakona rješenjem će zabraniti stavljanje na tržište proizvoda, odnosno odrediti njihovo povlačenje s tržišta i /ili povrat proizvoda od potrošača ako utvrdi da ti proizvodi, iako ispunjavaju odredbe članka 5. stavka 2. do 4. ovoga Zakona, ugrožavaju sigurnost i zdravlje potrošača i drugih korisnika.

(2) U roku od 20 dana od dana objave odluke Europske komisije u službenom glasilu Europskih zajednica kojom se zabranjuje odnosno ograničava stavljanje na tržište i izvoz određenog proizvoda ili serije proizvoda koji predstavljaju ozbiljnu opasnost, čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove opće sigurnosti proizvoda naredbom će propisati način postupanja proizvođača odnosno distributera.

(3) Nadležno tijelo iz članka 11. ovoga Zakona pri nadzoru provedbe naredbe iz stavka 2. ovoga članka ima ovlasti poduzeti sve mjere iz članka 11. ovoga Zakona.

III. OBVEZE PROIZVOĐAČA I DISTRIBUTERA

Članak 7.

(1) Da bi sigurnost proizvoda bila zajamčena, proizvođači moraju:

– obavijestiti potrošače i druge korisnike priloženim uputama za uporabu i drugim potrebnim obavijestima, kako bi potrošači i drugi korisnici mogli ocijeniti rizike svojstvene proizvodu tijekom njegove normalne ili razumno predvidljive uporabe kad takvi rizici nisu odmah zamjetljivi bez odgovarajućeg upozorenja, te da poduzmu mjere opreza protiv tih rizika,

– u skladu sa značajkama proizvoda koje isporučuju, poduzeti mjere koje im omogućuju pravodobno obavješćivanje o opasnostima koje ti proizvodi mogu predstavljati te poduzimati odgovarajuće mjere, po potrebi i povlačenje proizvoda s tržišta ili povrat proizvoda od potrošača, kako bi se izbjegli rizici,

- poduzeti mjeru povrata proizvoda od potrošača samo u krajnjem slučaju kada druge mjere nisu dovoljne za sprječavanje određenih rizika, kada smatraju prijeko potrebnim ili kada su to prisiljeni učiniti nastavno na mjeru koju je poduzelo nadležno tijelo.

(2) Mjere iz stavka 1. podstavka 2. ovoga članka uključuju:

- isticanje naziva i sjedišta proizvođača na proizvodu ili ambalaži, te označavanje proizvoda na način da ga je moguće jasno identificirati,

- u svim slučajevima, kada je to potrebno, provođenje ispitivanja uzoraka proizvoda koji su stavljeni na tržište, razmatranje pisanih prigovora, te po potrebi vođenje evidencije pisanih prigovora i obavješćivanja distributera o poduzetim aktivnostima.

(3) Aktivnosti iz stavka 2. podstavka 2. ovoga članka proizvođači poduzimaju dragovoljno ili na zahtjev nadležnog tijela iz članka 11. ovoga Zakona.

(4) Obavijesti iz stavka 1. podstavka 1. ovoga članka ne oslobađaju proizvođača od ispunjenja ostalih obveza određenih ovim Zakonom.

(5) Da bi sigurnost proizvoda bila zajamčena, distributeri moraju postupati s dužnom pažnjom pri poduzimanju mjera kojima pridonose primjeni sigurnosnih zahtjeva, osobito ne smiju isporučivati proizvode za koje znaju ili bi morali znati na temelju obavijesti koje posjeduju i kao profesionalci da ne zadovoljavaju sigurnosnim uvjetima, odnosno moraju sudjelovati u praćenju sigurnosti proizvoda stavljenih na tržište, prenositi obavijesti koje se tiču rizika proizvoda, čuvati i dati dokumente potrebne za praćenje podrijetla proizvoda te u granicama svojih djelatnosti surađivati s nadležnim tijelima i proizvođačima radi poduzimanja mjera za sprečavanje opasnosti.

(6) Kad proizvođači i distributeri znaju ili su dužni znati da proizvod koji su stavili na tržište predstavlja rizik za potrošača te da nije sukladan sa općim sigurnosnim zahtjevima, o istom će odmah izvjestiti nadležno tijelo iz čl. 11. ovoga Zakona, navodeći pri tome što su poduzeli kako bi se spriječio rizik za potrošača.

(7) Ako proizvođači i distributeri ocijene da postoji stvarni rizik, obavijest iz stavka 6. ovoga članka mora sadržavati:

- podatke koji omogućuju identifikaciju proizvoda ili njegove serije,
- potpun opis rizika koji predstavlja taj proizvod,
- sve dostupne informacije potrebne za sljedivost proizvoda,
- opis radnji provedenih za ograničavanje rizika.

(8) Oblik i sadržaj obavijesti iz stavka 6. ovoga članka propisati će pravilnikom čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove opće sigurnosti.

(9) Proizvođači i distributeri dužni su surađivati s nadležnim tijelom iz članka 11. ovoga Zakona u poduzimanju mjera kako bi se izbjegli rizici koje predstavljaju proizvodi koje isporučuju ili su već isporučeni.

(10) Ako proizvođač odnosno distributer u roku koji ne smije biti duži od 10 radnih dana od poziva na suradnju, ne ispuni sve potrebno za ispunjenje svojih obveza, nadležno tijelo će odmah poduzeti potrebne mjere iz čl. 11. ovoga Zakona.

INFORMIRANJE JAVNOSTI

Članak 8.

(1) Nadležno tijelo iz članka 11. ovoga Zakona učinit će dostupnim javnosti informacije kojima raspolaže, a odnose se na proizvode opasne za sigurnost i zdravlje potrošača, poglavito informacije o identifikaciji proizvoda, prirodi opasnosti i poduzetim mjerama.

(2) Informacije iz stavka 1. ovoga članka neće biti dostupne javnosti ukoliko se iste sukladno posebnom propisu smatraju poslovnom tajnom.

(3) Poslovnom tajnom, sukladno posebnom propisu, ne mogu se smatrati informacije vezane za sigurnosne značajke proizvoda koje moraju biti dostupne javnosti u cilju zaštite zdravlja i sigurnosti potrošača.

(4) Čuvanje poslovne tajne iz stavka 3. ovoga članka ne utječe na razmjenu informacija između nadležnih tijela u Republici Hrvatskoj.

(5) Čuvanje poslovne tajne iz stavka 3. ovoga članka ne utječe na razmjenu informacija između nadležnih tijela Republike Hrvatske i nadležnih tijela država članica Europske unije odnosno Europske komisije.

(6) Nadležna tijela iz stavka 4. i 5. ovoga članka kada zaprime informaciju označenu kao poslovna tajna, dužna su osigurati čuvanje te informacije.

POTICANJE DRAGOVOLJNIH MJERA

Članak 9.

Središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove opće sigurnosti proizvoda sustavno potiče dragovoljno djelovanje proizvođača i distributera slijedom odredaba ovoga Zakona, te podupire stvaranje pravila dobre prakse u određenim sektorima sigurnosti proizvoda s ciljem stavljanja sigurnih proizvoda na tržište.

SUSTAV BRZE RAZMJENE OBAVIJESTI

Članak 10.

Vlada Republike Hrvatske uredbom će propisati sadržaj i postupak obavješćivanja drugih tijela državne uprave, međunarodnih subjekata i javnosti o rizicima koje mogu predstavljati proizvodi za zdravlje i sigurnost ljudi, odnosno o svim poduzetim mjerama sukladno odredbama ovoga Zakona.

IV. INSPEKCIJSKI NADZOR

Članak 11.

(1) Inspekcijski nadzor nad provođenjem ovoga Zakona obavlja Državni inspektorat (u daljnjem tekstu: inspektori) u skladu s ovlastima određenim ovim Zakonom i posebnim propisima.

(2) Inspektori imaju, osim ovlasti za poduzimanje mjera koje proizlaze iz posebnih propisa koji se odnose na njihov rad, na temelju ovoga Zakona dodatne ovlasti da:

1. za svaki proizvod:

-obavljaju preglede značajki koje utječu na sigurnost čak i nakon stavljanja proizvoda na tržište kao sigurnog, a koji se obavljaju u potrebnom opsegu do krajnje faze uporabe odnosno korištenja proizvoda,

-zahtjevaju potrebne informacije od proizvođača odnosno distributera, odnosno svih strana kojih se to tiče,

-uzimaju uzorke za obavljanje provjere sigurnosti.

2. za svaki proizvod koji može predstavljati rizik u određenim uvjetima:

-narede da je označen s primjerenim, jasno napisanim i lako razumljivim upozorenjima na hrvatskom jeziku o rizicima koje proizvod može predstavljati,

-narede ispunjavanje uvjeta za stavljanje proizvoda na tržište kako bi bio siguran,

3. za svaki proizvod koji bi mogao predstavljati rizike za određene osobe:

– narede da te osobe budu pravodobno i na prikladan način upozorene na rizike, uključujući i objavljivanje posebnih upozorenja,

4. za svaki proizvod koji bi mogao biti opasan:

– privremeno zabrane, u razdoblju potrebnom za različite preglede, provjere i procjene sigurnosti, isporuku, ponudu isporuke, oglašavanje ili izlaganje,

5. za svaki opasan proizvod:

– zabrane njegovo stavljanje na tržište i narede odgovarajuće mjere potrebne da se osigura poštivanje tih zabrana,

6. za svaki opasan proizvod koji je već na tržištu:

– narede ili organiziraju njegovo trenutačno i djelotvorno povlačenje i upozore potrošače na rizike koje on predstavlja,

– narede ili usklađuju ili, ako je to nužno, organiziraju s proizvođačima i distributerima njegov povrat od potrošača i njegovo uništavanje u odgovarajućim uvjetima.

7. narede izručivanje proizvoda potrošaču u ispravnom stanju, a čiji je primjerak uzrokovao štetu.

(3) Inspektori mogu poduzeti mjere iz stavka 2. ovoga članka prema:

– proizvođačima,

– distributerima, u okviru njihove djelatnosti, a osobito prema onom koji je odgovoran za prvo stavljanje proizvoda na tržištu Republike Hrvatske

– svakoj drugoj pravnoj ili fizičkoj osobi, kad se to pokaže potrebnim, s ciljem suradnje u radnjama poduzetim da bi se izbjegli rizici koje izaziva proizvod.

(4) U slučaju da proizvodi predstavljaju ozbiljan rizik, inspektori su ovlašteni poduzeti sve potrebne postupke za hitnu primjenu odgovarajućih mjera naročito onih koje se navode u točkama 2. do 6. stavka 2. ovoga članka.

(5) Kad inspektori poduzimaju mjere iz stavka 2. ovoga članka, a osobito one koje se navode u točkama 4. do 6., moraju postupati tako da provode te mjere na način razmjern ozbiljnosti rizika i vodeći računa o načelu opreznosti, odnosno da poduzeta mjera mora biti primjerena naravi prijeteće opasnosti ili rizika.

(6) Inspektori će poduzeti mjeru povrata proizvoda od potrošača samo u krajnjem slučaju kada druge mjere nisu dovoljne za sprječavanje određenih rizika.

(7) Protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka može se u roku od 8 dana od dana dostave rješenja izjaviti žalba.

(8) Žalba protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka ne odgađa izvršenje rješenja.

(9) Ako nadležno tijelo iz stavka 1. ovoga članka ne raspolaže potrebnim stručnim znanjem ili opremom za provedbu potrebnih pregleda ili ispitivanja iz stavka 2. ovoga članka, može povjeriti provedbu pojedinih radnji u okviru inspekcijskog nadzora osposobljenoj ustanovi.

(10) Troškove inspekcijskoga postupka koji su nastali pri provedbi postupka inspekcijskog nadzora snosi proizvođač, ako se pokaže da proizvod nije bio siguran uslijed propusta ili pogreške učinjene od strane proizvođača.

(11) Odredbe stavka 2. do 10. ovoga članka primjenjuju se i na proizvode iz članka 4. točke 9. ovoga Zakona.

Članak 12.

Nadležno tijelo iz članka 11. ovoga Zakona provodi inspekcijski nadzor opće sigurnosti proizvoda na tržištu, a posebice :

-donosi, periodično ažurira te provodi sektorske programa inspekcijskog nadzora s obzirom na kategoriju proizvoda ili rizika te prati aktivnosti i rezultate nadzora,

-prati pisane prigovore koji se odnose na sigurnost proizvoda,

-prati i ažurira znanstveno i tehničko znanje glede sigurnosti proizvoda,

-redovito provjerava i procjenjuje funkcioniranje sustava inspekcijskog nadzora i njegove učinkovitosti te, po potrebi, revidira postojeće pristupe i organizacije inspekcijskog nadzora.

PODNOŠENJE PRIGOVORA NA SIGURNOST PROIZVODA

Članak 13.

(1) Potrošači i /ili druge zainteresirane strane mogu podnositi nadležnom tijelu iz članka 11. ovoga Zakona pisane prigovore vezane uz sigurnost proizvoda.

(2) Na postupak po pisanim prigovorima potrošača i/ili drugih zainteresiranih strana u odnosu na opću sigurnost proizvoda na odgovarajući način primjenjuju se odredbe Zakona o Državnom inspektoratu („Narodne novine“ broj 116/08).

V. PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 14.

(1) Novčanom kaznom od 50.000,00 do 250.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

– u suprotnosti sa člankom 5. stavkom 1. ovoga Zakona stavi na tržište proizvode koji nisu sigurni,

– u suprotnosti s člankom 5. stavkom 5. ovoga Zakona proizvodi, uvozi, izvozi, oglašava i stavi na tržište opasan proizvod, odnosno opasnu imitaciju.

– u suprotnosti s člankom 7. ovoga Zakona ne obavijesti na odgovarajući način potrošače i druge korisnike, ne poduzme odgovarajuće mjere kako bi oni izbjegli opasnost, ne čuva dokumente potrebne za praćenje podrijetla proizvoda i ne surađuje s nadležnim tijelom iz članka 11. ovoga Zakona.

– u suprotnosti s člankom 11. ovoga Zakona ne postupi u skladu s izvršnim rješenjima nadležnog tijela.

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i fizička osoba - obrtnik novčanom kaznom od 10.000,00 do 30.000,00 kuna.

VI. PODREDNA PRIMJENA OSTALIH PROPISA

Članak 15.

Ako ovim Zakonom nije drukčije određeno, na postupak iz članka 6. stavka 1. i članka 11. ovoga Zakona na odgovarajući se način primjenjuju odredbe Zakona o Državnom inspektoratu (Narodne novine, broj 116/2008).

VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 16.

Vlada Republike Hrvatske donijet će uredbu iz članka 10. ovoga Zakona u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 17.

Čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove opće sigurnosti proizvoda objavit će u Narodnim novinama popis oznaka normi iz članka 5. stavka 3. i pravilnik iz članka 7. stavka 8. ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 18.

Prekršajni postupci koji su pokrenuti do dana stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se prema odredbama koje su bile na snazi do stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 19.

Do dana objave popisa oznaka normi iz članka 5. stavka 3. ovoga Zakona ostaje na snazi Popis hrvatskih normi u području opće sigurnosti proizvoda

objavljen u Narodnim novinama, broj 73/2008.

Do dana stupanja na snagu propisa iz članka 16. ovoga Zakona primjenjivat će se Uredba o sustavu razmjene obavijesti u pogledu proizvoda koji predstavljaju rizik za zdravlje i sigurnost potrošača objavljena u Narodnim novinama, broj 138/2006.

Članak 20.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o općoj sigurnosti proizvoda (Narodne novine, br. 158/2003 i 107/2007).

Članak 21.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama, osim odredbi članka 4. točke 5., podstavka 4. i 5., članka 5. stavka 4. točke 3., članka 6. stavka 2. i 3. i članka 8. stavka 5. koji stupaju na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1. do 3.

Ovim člancima uređuje se svrha i sadržaj ovoga Zakona, propisuje se na koje se proizvode ovaj Zakon odnosi, te iznimke od njegove primjene.

Uz članak 4.

Ovim člankom uređeno je značenje pojmova koji se koriste u Zakonu.

Uz članak 5.

Ovim člankom propisuje se opći sigurnosni uvjeti i to kada se proizvod smatra sigurnim, kada se pretpostavlja da je proizvod siguran, te na koji se način vrši ocjenjivanje sukladnosti proizvoda s općim sigurnosnim zahtjevima u okolnostima različitim od dvije prethodno navedene.

Direktiva o općoj sigurnosti proizvoda propisuje da je proizvod „pretpostavljeno siguran“ kada je sukladan nacionalnim normama kojima su preuzete europske norme.

Na taj se način ostavlja prostor za opovrgavanje pretpostavke suprotnim dokazima

Obzirom da su odredbe ranije važećeg zakona strože su u odnosu na odredbe Direktive o općoj sigurnosti proizvoda, potrebno je usklađivanje s istom.

Ove se odredbe usklađuju s s odredbama Direktive 2001/95/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 3. prosinca 2001. o općoj sigurnosti proizvoda.

Nadalje, proširuje se zabrana proizvodnje, uvoza, izvoza, oglašavanja ili stavljanja na tržište i na opasne proizvode, koja je do sada bila ograničena samo na proizvode koji, zbog toga što nisu onakvi kakvima se prikazuju, ugrožavaju zdravlje ili sigurnost potrošača (opasne imitacije).

Uz članak 6.

Ovim člankom propisuje se ovlast nadležnom tijelu da poduzme potrebne mjere ako utvrdi da proizvodi iako ispunjavaju sigurnosne zahtjeve iz članka 5. stavka 2. do 4., ugrožavaju sigurnost i zdravlje potrošača.

Nadalje, propisuje se postupanje u slučaju objave odluke Europske komisije kojom se zabranjuje odnosno ograničava stavljanje na tržište i izvoz određenog proizvoda ili serije proizvoda.

Uz članak 7.

Ovim člankom propisuju se obveze proizvođača i distributera vezano uz sigurnost proizvoda na tržištu. Obvezama proizvođača dodano je niz mjera kako bi se poboljšala transparentnost kada proizvođač treba poduzeti primjerenu akciju za spriječavanje određenih rizika.

Nadalje, navodi se popis mjera koje proizvođač mora poduzeti prilikom stavljanja proizvoda na tržište.

Propisuju se i obveza distributera s naglaskom na njegovo postupanje s dužnom pažnjom pri poduzimanju mjera kojima pridonose primjeni sigurnosnih zahtjeva.

Propisuje se da su proizvođači i distributeri dužni obavijestiti nadležno tijelo ne samo o rizicima koji su nekompatibilni s općim sigurnosnim uvjetima, već i s postupcima poduzetim kako bi se spriječio rizik za potrošače.

Uz članak 8.

Odredbama ovoga članka uvodi se obveza nadležnog tijela da učini dostupnim javnosti one informacije koje posjeduju o opasnostima za sigurnost i zdravlje koje proizvod uzrokuje, kao i iznimke od ovih odredaba vezane uz poslovnu tajnu.

Uz članak 9.

Ovim člankom propisuje se poticanje dragovoljnog postupanja proizvođača i distributera kao i podupiranje stvaranja pravila dobre prakse u cilju stavljanja sigurnih proizvoda na tržište.

Uz članak 10.

Ovim člankom određuje se da će Vlada Republike Hrvatske uredbom propisati sadržaj i postupak obavješćivanja drugih tijela državne uprave, međunarodnih subjekata i javnosti o rizicima koji mogu predstavljati proizvodi za zdravlje i sigurnost ljudi, odnosno o svim mjerama poduzetim sukladno odredbama ovog Zakona.

Uz članak 11.

Ovim odredbama određuje se Državni inspektorat kao nadležno tijelo koje provodi ispunjenje odredaba ovoga Zakona.

Propisano je da nadležni inspektori imaju na temelju ovog Zakona dodatna ovlaštenja za proizvod u smislu članka 7. stavka 2. narediti ili uskladiti ili po potrebi organizirati zajedno s proizvođačima i distributerima njegov povrat od potrošača i uništavanje u odgovarajućim uvjetima.

Također se definiraju subjekti prema kojima nadležna tijela mogu poduzeti mjere koje su navedene u stavku 2. istog članka.

Određuje se da će nadležno tijelo poduzeti mjeru povrata proizvoda od potrošača samo u krajnjem slučaju kada druge mjere nisu dostatne za spriječavanje određenih rizika.

Određuje se da nadležno tijelo mora imati neophodne ovlasti za brzo poduzimanje mjera u slučaju ozbiljnih rizika.

Uz članak 12.

Ovim člankom propisuje se obveza donošenja programa za nadzor tržišta, praćenje pisanih prigovora koji se odnose na opću sigurnost proizvoda, praćenje i ažuriranje znanstvenog i tehničkog znanja u području sigurnosti proizvoda, te evaluacije tih programa.

Uz članak 13.

Ovim člankom uređuje se podnošenje prigovora na sigurnost proizvoda.

Uz članak 14.

Ovim člankom propisane su prekršajne odredbe.

Uz članak 15.

Ovim člankom propisana je podredna primjena propisa.

Uz članak 16. do 21.

Ovim člancima propisane su prijelazne i završne odredbe.